

5.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig med Retsplejerådets flertal i, at der kan anføres gode grunde for at indføre visse begrænsninger i den gældende helt frie adgang til at indbringe en landsretsdom i en skattesag for Højesteret. Herved vil man navnlig kunne undgå, at Højesteret behandler en del skattesager, der alene vedrører bevisspørgsmål.

I høringen over Retsplejerådets betænkning har bl.a. Dommerforeningen samt Østre og Vestre Landsret frarådet, at der indføres en ankebegrænsning på 500.000 kr. i skattesager. I stedet peges på, at spørgsmålet bør overvejes i en bredere sammenhæng, hvori også indgår andre typer af forvaltningsretlige afgørelser.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil det være rigtigst ikke på det foreliggende grundlag at stille forslag om at indføre ankebegrænsning i skattesager. Også dette spørgsmål bør derfor behandles som led i en generel reform af den civile retspleje.

6. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser m.v.

Lovforslaget indebærer, at et antal relativt store civile retssager, der i dag behandles ved landsret i 1. instans under medvirken af 3 dommere, fremover vil blive ført ved byretten, der beklædes af én dommer. Når forslaget virkninger er slået fuldt ud igennem, vil dette samlet set medføre en vis ressourcebesparelse og aflastning af landsretterne. Også Højesteret vil blive aflastet for et antal appelsager.

Retsplejerådet skønner således, at den foreslåede kompetenceomlægning vil medføre, at 35-40 pct. af de formueretlige sager, der i dag behandles af landsretterne som 1. instans, flyttes til byretterne. Dette svarede i 1996 til ca. 300 sager og i 1997 til ca. 400 sager.

Det må forventes, at afgørelserne i en del af disse store byretssager vil blive appelleret til landsretten og skulle behandles dér som kæremål eller ankesager. Det må endvidere antages, at nogle af disse store sager vil blive henvist til landsretten efter henvisningsreglen i retsplejelovens § 226. Det er derfor vanskeligt på nuværende tidspunkt at angive et nøjagtigt skøn over, i hvilket omfang forslaget vil medføre en aflastning for landsretterne.

Sagsbehandlingstiderne i landsretterne har igennem flere år været for lange, og landsretterne er derfor flere gange blevet tilført yderligere ressourcer. Et stort antal selskabstømmersager og et stadigt stigende antal ressource-tunge sager har imidlertid vanskeliggjort

nedbringelsen af sagsbehandlingstiderne. Landsretterne er derfor på finansloven for 1998 blevet tilført to ekstra dommere i Vestre Landsret og 6 yderligere dommere i Østre Landsret. En del af de ressourcer, der frigøres i landsretterne som følge af lovforslaget må forventes at medgå til yderligere nedbringelse af sagsbehandlingstiderne dér.

Endvidere medfører forslaget en merbelastning af byretterne, der ligeledes må antages at ville lægge beslag på en del af de frigjorte ressourcer, jf. nedenfor.

Endelig vil der medgå en vis tid, førend aflastningen slår igennem i forhold til landsretterne, idet allerede anlagte sager færdigbehandles, jf. § 2, stk. 2.

På denne baggrund finder Justitsministeriet, at der først efter, at loven har været i kraft i en periode og de nødvendige erfaringer med nyordningens virkninger er kendt, kan ske en præcis angivelse af de ressource-mæssige konsekvenser, herunder hvornår og i hvilket omfang antallet af dommere ved landsretterne kan reduceres.

Dommerforeningen har i sit høringssvar over betænkningen anført, at en forhøjelse af værdigrænsen bør medføre, at der tilvejebringes ekstra kapacitet ved byretterne. Tilsvarende har Københavns Byret anført, at disse ekstra sager må antages at kunne beskæftige 1 1/2 til 2 dommere ved retten.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan forslaget ikke på nuværende tidspunkt give grundlag for at tilføre byretterne yderligere ressourcer. Skønsmæssigt vil ca. 1/3 af de sager, der påtænkes henlagt til byretterne, blive overført til Københavns Byret. Behovet for eventuel ressource tilførsel til Københavns Byret vil blive vurderet i lyset af den styrkelse af byretten, der er sket igennem de seneste år sammenholdt med udviklingen i sagsantallet, ligesom muligheden for at omdisponere inden for de gældende bevillinger til domstolene vil indgå, jf. herved også ovenfor om aflastningen af landsretterne.

Procesbevillingsnævnet har oplyst, at forslagene om kærebegrænsning til Højesteret og forhøjelse af værdigrænsen i retsplejelovens § 227 skønsmæssigt vil medføre en stigning i antallet af sager på i alt ca. 160 sager. Nævnet skønner det derfor nødvendigt med en udvidelse af nævnets sekretariat svarende til en samlet udgift på ca. 1 mio. kr. Justitsministeriet vil vurdere dette behov på baggrund af den faktiske udvikling i sagstallet ved Procesbevillingsnævnet. Eventuelle ressource tilførsler til Københavns Byret og til Procesbevillingsnævnet vil således kunne afholdes inden for Justitsministeriets gældende bevillingsmæssige rammer.